

ก่อนปิดเล่ม

ต้อนรับการเปลี่ยนแปลง

ทุกสรรพสิ่งบนโลกใบนี้ล้วนอยู่ในสากล
ลักษณะอันจริงแท้ คือ ความเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่เรา
เติบโตมาจากจนปัจจุบันขณะนี้ ย่อมได้เกิดสภาวะ
หลายหลากแก่เราแล้วทั้งสิ้นที่ประจักษ์ผ่านอายตนะ
แห่งตน ไม่เคยคงอยู่ ตั้งแต่ความเกิดจนความเสื่อม
ของกายสังขารเราและบุคคลแวดล้อม สภาพอากาศ
ทั้งที่เป็นมิตรและปฏิปักษ์ ภูมิประเทศที่เกี่ยวคู่และ
ขัดขวาง ตลอดจนอารมณ์ที่ปรุ่งแต่งจิตใจให้ดีร้าย
หม่นหมองหรือแจ่มชื่น

เมื่อเราต้องประสบกับสิ่งที่เรียกว่าความ
เปลี่ยนแปลงนี้ เราจะเกิดความรู้สึกอย่างไรอย่าง
หนึ่งเสมอ คือ ดี-เลว ชอบ-ชัง ฯลฯ หากความ
เปลี่ยนผ่านนำความสุขมาสู่ นำประโยชน์มาเยือน เรา
ก็เห็นว่าดี แต่ก็มิบ่อยครั้งที่น่าความทุกข์มาฝาก นำ
บาปมาให้ เราก็ชังความแปรเปลี่ยนนั้น ที่เป็นดังนี้ก็
เพราะเรารักสุขเกลียดทุกข์

เหตุการณ์ต่างๆ ในอดีตนั้น เรามักหวงเอาไว้
ระลึกแต่ที่ดีงามและเป็นสุข ส่วนที่เลวร้ายและเป็น
ทุกข์นั้นก็มิอยากจะจำ ปล่อยให้ผ่านพ้นไป แม้จะมี
คำกล่าวที่เตือนสติว่า “เจ็บแล้วต้องจำ” ก็ตามที่หาก
มนุษย์เลือกได้ ก็คงไม่อยากจะจดจำสิ่งที่เลวร้าย
ไว้เลยสักหน่อย

พอเมื่อเผชิญสถานการณ์ในปัจจุบันที่อยู่ยาก
ลำบาก ไม่ชอบใจก็อดไม่ได้ที่จะย้อนคิดและอาลัย
วันซึ่งคืนสุขในความทรงจำที่มีใช้ความจริงอันดำรง
อยู่และไม่ย้อนกลับมาอีก

ข้าบางขณะก็วิตกกังวล หวั่นหวาด ไปคิด
คาดอนาคตซึ่งยังมาไม่ถึง

หากมองอย่างเข้าใจ ชีวิตเป็นปัญหาอยู่เสมอ

ไม่ว่ายามใดสมัยใด และทุกข์สุขแห่งขณะปัจจุบันก็
มิได้แตกต่างจากทุกข์สุขในห้วงยามอื่นเลย ความ
เปลี่ยนแปลงย่อมนำพาสิ่งใหม่โดยไม่แบ่งแยกดีเลว
หรือสุขทุกข์มาสู่เราเสมอ ขณะเดียวกันก็พรากความดี
ความสุขที่เราหวงเก็บและผูกพันไป รวมทั้งความ
เลวและความทุกข์ที่เราผลักไสและเกลียดชังด้วย
ความเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสิ่งที่ไม่แยแสกับทุกข์สุข
ของผู้ใดนามใด แม้เราจะถือเอาว่าเป็นเจ้าของชีวิตนี้
ก็ตาม แต่เราก็ไม่สามารถหรือไม่เคยห้ามความ
เปลี่ยนแปลงมิให้เกิดแก่ตนได้เลย เช่นนี้จึงไม่ควร
ถือเป็นเรื่องเช่นเดียวกันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิด
แก่สรรพสิ่งรอบตัวทั้งที่เราผูกพันใกล้ชิดจะโดยตรง
หรือโดยอ้อมก็ตาม

ปรากฏการณ์โลกและชีวิตตามความเป็นจริง
เป็นสิ่งที่เกิดดับอย่างรวดเร็วในปัจจุบันขณะ ส่วนที่
เป็นอดีตหมดสิ้นไปแล้ว นับได้ว่าไม่มีอยู่ ขณะ
อนาคตยังไม่เกิด นับได้ว่าไม่มีอยู่เช่นกัน ปัจจุบัน
ขณะต่างหากจริงจังจับต้องได้ แต่ก็ไหลเลื่อนไม่
หยุดอยู่

ดังนั้นจึงจำเป็นที่เราต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลง
ด้วยสติ ตื่นตัว รู้เท่าทัน และใช้ปัญญากำหนดเห็นว่า
ปรากฏการณ์ทั้งหมดเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่ไร้ตัวตน
โดยไม่ตัดสินว่าจะพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือชัง
ดีหรือเลว ไม่ยึดเอามาเป็นสาเหตุของพฤติกรรมที่
ทำให้เกิดปีติหรือเศร้าหมอง

เมื่อรู้ได้ดังนี้ชีวิตย่อมไม่มีปัญหาใดๆ จะต้อง
ไปแบกรับโดยใช่ที่ และพร้อมเผชิญกับปัญหาและ
สถานการณ์ของชีวิตที่เปลี่ยนแปลงและใหม่เสมอโดย
ไม่พ่ายแพ้